

حضرت آیت‌الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه ششصد و نود و دوم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۱۳ مشتمل بر یک نامه دیوان عدالت اداری ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: نامه دیوان عدالت اداری مبنی بر دادخواست جناب آقای اسداله مسعودی مبتنی بر ادعاء خلاف شرع بودن ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۳۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع.

بررسی: ماده ۱۰ مورد شکایت خلاف شرع دانسته نشد.

توضیح اینکه نظر اکثر اعضاء این بود که هر چند ماده مورد شکایت خلاف شرع نمی‌باشد اما تذکر این مطلب مناسب است که با توجه به محتویات پرونده و تصرف شاکی در سال‌های ۱۳۵۴ و قبل از آن نسبت به زمین‌های مورد اختلاف، اگر تصرف شاکی در این زمین‌ها به صورت تصرف احيائی بوده است متصرف مالک این اراضی بوده و باید بدون اخذ هیچ‌گونه وجهی از او، زمین‌ها در اختیار او قرار داده شود زیرا بر اساس نظر حضرت امام خمینی «ره» و بخشنامه نخست‌وزیر وقت هر گونه تصرف احيائی که تا قبل از حدود پایان سال ۱۳۶۴ انجام شده است موجب تملک متصرف بوده و در این تصرف احيائی احتیاج به اجازه دولت نمی‌باشد زیرا در بخشنامه فوق‌الذکر تصرفاتی که تا آن تاریخ انجام یافته مجاز شمرده شده و سبب مالکیت متصرف نسبت به آن زمین‌ها دانسته شده و مجلس شورای اسلامی نیز آن را تصویب نموده است.

اما اگر تصرف وی تصرف احيائی نبوده است بلکه تصرف نموده تا روی این زمین‌ها کار کرده و مثلاً اجاره بهائی پرداخت نماید تصرف مذکور تصرف احيائی نبوده و در نتیجه باید بر اساس ماده ۳۴ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع عمل گردد. و چون خود متصرف به کمیسیون ماده ۳۴ مراجعه کرده معلوم می‌شود که تصرفش از قبیل آنچه در ماده ۳۴ ذکر شده بوده و موجب تملک نمی‌شود.

و در نتیجه نظر اکثر اعضاء این بود که شاکی خود را مشمول ماده ۳۴ می‌داند و خود معترف است که زمین‌ها را اخذ نموده تا اجاره‌بها یا قیمتش را به دولت پرداخت نماید و لذا نسبت به ماده ۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۳۴ اعتراض و شکایت دارد و در نتیجه احتمال اول یعنی تصرف احيائی منتفی است.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که ممکن است تصرف شاکی در اراضی مورد اشاره، تصرف احيائی باشد لکن از روی ناچاری درخواست خرید نموده است تا بر اساس قوانین موجود و ماده ۳۴ مالک اراضی گردد، هر چند تصرف وی تصرف احيائی بوده و مالک اراضی می‌باشد و احتیاج به خریدن ندارد.

همچنین نظر بعضی از اعضاء این بود که ماده ۱۰ مورد شکایت خلاف شرع نمی‌باشد و تشخیص این که آیا تصرف شاکی در اراضی تصرف احيائی مملک بوده و یا این که تصرف بصورت اجاره‌ای بوده است بر عهده محاکم صالحه می‌باشد.

و به عبارت دیگر ماده ۳۴ اصلاحی در مورد اراضی جنگلی جلگه‌ای شمال و مراتع ملی غیرمشجر بوده و ربطی به اراضی موات و احياء آن‌ها ندارد. لکن نظر اکثر اعضاء همان بود که ابتدا ذکر شد.